

עדויות ממחנות השמדה

ראיתי שלטים ... שהראו, מכאן נוסעים לביאליסטוק, מכאן נוסעים לפשמישל, מכאן לאוקראינה, שאנחנו באנו לשמה לטרנזיט [מעבר]. וכל הדבר שאנחנו צריכים לעשות זה להישמע לפקודות של הגרמנים. אנחנו ניכנס לחדרים איפה שיש מקלחות, נתפשט, נשאיר את הדברים לחוד. נתרחץ ונצא החוצה ונקבל בגדים חדשים ואנחנו ניסע, אתם, זאת אומרת, תסעו בקרונות למחוז חפצכם ... יבואו קרונות ויקחו אתכם ...

אליהו רוזנברג, ניצול ממחנה ההשמדה טרבלינקה

הנשים הוכנסו לתוך הצריף השמאלי, וכפי שהתברר לנו הפשיטו אותן והריצו אותן מהצריף ... לכיוון מעבר צר שמשני צדדיו הייתה גדר תיל ... לכיוון הבניין שבו נמצאו תאי הגזים. לאחר כמה דקות שמענו צרחות נוראיות, אך לא יכולנו לראות דבר, כי עצי היער הסתירו ...

עדות אברהם (יעקב) קשפיצקי, חבר "הנוער הציוני" בארכיון "עונג שבת". הוא הצליח להימלט מטרבלינקה, חזר לגטו ומסר דוח מפורט. הוא נהרג במרד גטו ורשה.

צוואה שכתבו אסירים יהודים במחנה המוות חלמנו

אנחנו היהודים האחרונים שעבדו בשביל הגסטפו בחלמנו הנמצאת בין דומביה לקולו. אלה הימים האחרונים של חיינו, ולכן אנחנו נותנים אות, אולי עדיין יש קרובים או מכרים של אנשים אלה. תדעו. היהודים שגורשו מליצמנשטט [לודז']

נהרגו באופן אכזרי מאוד. הם עונו ונשרפו. תהיו בריאים, אם תינצלו אתם
חייבים לנקום.

אנו היהודים שעבדו בקולמהוף [חלמנו] בין קולו לדומביה במחנה המוות [12
שמות]